

בע"א (בני ברק) 59027-06-20 - אלקאר דביר בע"מ נ' עיריית בני ברק

בע"א (בני ברק) 59027-06-20 - אלקאר דביר בע"מ נ' עיריית בני ברק
בע"א (בני ברק) 59027-06-20

אלקאר דביר בע"מ
ע"י עו"ד שלמה אסולין
נגד

עיריית בני ברק
ע"י עו"ד יהושע דה-האן
בית משפט השלום בשבתו כבית משפט לעניינים מקומיים בבני ברק
[14.09.2020]

כבוד השופט איתי הרמלין

החלטה בבקשה מאוחדת להישפט על 12 דוחות חניה

1. לפני בקשה להארכת מועד להישפט בגין 12 דוחות חניה שניתנו על ידי המשיבה, עיריית בני ברק, לפי סעיף 230 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי"). המבקשת היא חברה העוסקת בסחר במכוניות. טיעוני הצדדים

2. לטענת המבקשת, בעקבות הטלת עיקולים התברר לה כי דברי דואר רבים לא הגיעו למענה. לדברי המבקשת, ביום 23.4.2020 פנה נציגה לכלל הרשויות המקומיות ובהן גם למחלקת החנייה של המשיבה על מנת לקבל ריכוז של דוחות הרשומים על שמה, אם ישנם כאלה. בעקבות פניות אלו התגלו למבקשת מאות דוחות חנייה ומשטרה על שמה, ובהם 12 דוחות חניה מהמשיבה. לטענתה, ההודעות על כל הדוחות הללו לא הגיעו למשרדה. 3. עוד טוענת המבקשת כי כל כלי הרכב שבגין עבירות חניה שבוצעו באמצעותם ניתנו הדוחות, נמכרו על ידה לאחרים לפני מועד ביצוע העבירות בגינם ניתנו. המשיבה לא חלקה על טענה זו. יצוין כי לפי חוזי המכירה אשר צורפו לבקשת המבקשת, כל כלי הרכב אכן נמכרו לכאורה לפני המועדים בהם בוצעו העבירות, למעט מכונית אחת שמספרה 4668865 אשר נמכרה ביום 15.12.2012, בעוד העבירה בוצעה לכאורה ביום 4.3.2012. יתכן שהעברות הבעלות לא נרשמו במשרד הרישוי כיוון ששני הצדדים לעסקאות היו סוחרי רכב.

4. בעקבות קבלת המידע אודות הדוחות פנה נציג המבקשת לנציגי המשיבה בבקשה להסבת ארבעה מתוך 12 הדוחות על שם מי שנהגו בכלי הרכב בעת ביצוע העבירה, שכן לטענתם על פי הדין ניתן להסב דוחות בתוך שנתיים ממועד ביצוע העבירה. ביום 19.5.2020 דחתה המשיבה בקשה זו במכתב למבקשת. זאת, בטענה שחלף המועד להגשת בקשת הסבה ואף חלפה התקופה שבה רשות החניה רשאית להסב את הדוחות.

5. לטענת המבקשת, היא לא ידעה ולא הייתה יכולה לדעת על קיום הדוחות נושא בקשתה, ואילו קיומם היה מובא לידיעתה בזמן, היא הייתה מסבה אותם על שם בעלי כלי הרכב ומבצעי העבירות בפועל. לבקשתה צורפו תדפיסי "מעקב משלוחים" מאתר רשות הדואר בנוגע לארבעה דוחות בלבד מתוך 12 הדוחות. בתדפיסים אלה מצוין ש"הנמען אינו ידוע במען ויוחזר לשולח" וכי הם הוחזרו לשולח.
6. המבקשת אף ציינה שהיא העבירה את כתובתה בתאריך 9.4.2018 ברשם החברות, אך כפי שעולה ממסמכי המשיבה, הכתובת החדשה עודכנה במועד אצלה, כך שהודעות המשיבה נשלחו לכתובת הנכונה.
7. המשיבה מתנגדת לבקשה. לטענתה, כל ההודעות בגין הדוחות נשלחו אל המבקשת בהתאם למועדים הקבועים בחוק. לתגובתה צורפו אישורי המשלוח מדואר ישראל, ואישורי מסירה לחלק מההודעות שנשלחו.
8. עוד טענה המשיבה, שהמבקשת היא חברה המתמצאת בעניינים הנוגעים לדוחות חניה והסבתם, והייתה יכולה לפנות בכל שנה למשיבה ולבדוק את מצב הדוחות שרשמו לה. כיוון שלא עשתה כן, אין לה לדברי המשיבה אלא להלין אלא על עצמה בלבד.
9. בהתאם להחלטתי מיום 9.7.2020 הגישה המבקשת תשובה לתגובת המשיבה, ובה עמדה על כך ששניים מתוך 12 הדוחות עדיין ניתנים להסבה, בניגוד לטענת המשיבה. אשר ליתר הדוחות טענה כי הם התיישנו וכי לא ברור מי חתם על קבלתם ואם התקבלו אצל המשיבה הוראות להסבתם. עוד טענה כי בשל מחדלי רשות הדואר נחשפה בשנים האחרונות לדוחות תעבורה וחניה בסדרי גודל גדולים וכי הדרישה לשאת על חשבונה דוחות אלו על עבירות שבוצעו בידי אחרים תהווה עבודה מכה כלכלית אנושה על לא עוול בכפה.
10. בהתאם להחלטתי מיום 12.7.2020 הגישה המשיבה תגובה נוספת בנוגע לאותם שני דוחות אשר לטענת המבקשת ניתנים להסבה. לטענתה מדובר בדוחות מסוג "דוחות מצלמה" לגביהם "ישנה חובת המצאה בחוק בתוך 90 יום - והמועד להסבתם חלף עבר מן העולם".
11. ביום 5.8.2020 החלטתי שעל מנת לאפשר קבלת החלטה בבקשה תגיש התביעה התייחסות מסודרת ותפרט לגבי כל דוח מועד מתן הדוח, מועד המשלוח, האם יש אישור משלוח, לאן נשלח, האם יש אישור מסירה, ומה נאמר באישור המסירה.
12. ביום 2.9.2020 הגישה המשיבה את הפירוט המבוקש. בנוסף הודיעה כי הדוחות שמספריהם 3 ו-4 בבקשת המבקשת הוסבו על שם החברה שלה נמכרו המכוניות, ולכן יש למחוק אותם מהבקשה. בנוסף הודיעה כי היא מסכימה לביטולו של דוח מספר 5 מאחר שלא מצאה את אישור המשלוח והמסירה בעניינו. אם כך, מתוך 12 הדוחות שבבקשה המקורית נותרו תשעה דוחות בגינם יש לקבל החלטה בבקשת המבקשת להישפט.

13. על פי האישורים על משלוח דברי דואר ואישורי המסירה שהגישה המשיבה, דוח מספר 3351558 (דוח מספר 1 בבקשה) ודוח מספר 30929558 (דוח מספר 2 בבקשה) נמסרו בחזרה לשולח מהסיבה "המען אינו ידוע במען הנקוב על דבר הדואר" (להלן: הדוחות שהוחזרו). אישורים אלו תואמים לשניים מתוך ארבעת האישורים שצירפה המבקשת לבקשתה (שני האישורים הנוספים שצורפו לבקשתה שייכים לשני הדוחות שהמשיבה הודיעה כי הסבה על שם בעלי כלי הרכב החדשים). שבעת הדוחות הנותרים (דוחות 6-12 בבקשה, שמספריהם 10273712, 19239219, 1147917, 88022504, 87957304, 73468001 ו-73059206) נמסרו ליעדם לפי אישורי המסירה (להלן: הדוחות שנמסרו).
- דיון והכרעה
14. עבירות חניה הן עבירות קנס מסוג ברירת משפט שחלות עליהן הוראות סעיפים 228-230 לחוק סדר הדין הפלילי.
15. סעיף 230 לחוק סדר הדין הפלילי מתווה את המסגרת הנורמטיבית לדיון בבקשה להישפט באיחור, וקובע כי: "הודיע אדם לפי סעיף 229(א) שברצונו להישפט על העבירה, תישלח לו הזמנה למשפט תוך שנה מיום שנתקבלה הודעתו; בית המשפט רשאי, לקיים את המשפט גם אם אותו אדם ביקש להישפט באיחור, ובלבד שהתקיימו התנאים האמורים בסעיף 229(ה), בשינויים המחויבים, או מנימוקים מיוחדים אחרים שיפרט בהחלטתו. הורשע האדם בבית המשפט על העבירה ונגזר דינו לקנס, לא יפחת הקנס מהסכום הנקוב בהודעת תשלום הקנס, אלא אם כן ראה בית המשפט נסיבות מיוחדות המצדיקות הפחתתו."
- בהמשך לכך, קובע סעיף 229(ה) לחוק סדר הדין הפלילי כי: מיום 9.4.1987 תיקון מס' 7
- ס"ח תשמ"ז מס' 1213 מיום 9.4.1987 עמ' 112 (ה"ח 1703)
- "תובע רשאי לדון בבקשה שהוגשה לאחר המועדים האמורים בסעיף קטן (א), אם שוכנע שהבקשה לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש ושמןעו ממנו להגישה במועד והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה."
16. כלומר, על מנת לבחון את בקשת המבקשת להישפט באיחור, יש לבחון אם בקשתה לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות בה וכי היא הוגשה מיד לאחר שהוסרה אותה מניעה, או אם קיימים טעמים מיוחדים אחרים לקבלתה.
17. המבקשת טוענת כי לא ידעה על קיומם של הדוחות עד לפנייתה היזומה למשיבה בחלוף כ-9 שנים מתאריך הדוח הראשון ברשימה וכ-8 שנים משליחת ההודעה אודותיו בדואר, משום שההודעות לא הגיעו אליה בדואר.
18. תקנה 44א לתקנות סדר הדין הפלילי, תשל"ד-1974 (להלן: "התקנות") קובעת כדלקמן:
- "בעבירות תעבורה שעליהן חל סעיף 239א לחוק ובעבירות קנס רואים את ההודעה על ביצוע העבירה, ההודעה לתשלום קנס או ההזמנה למשפט לענין עבירת קנס כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור המסירה, אם חלפו חמישה עשר ימים מיום שנשלחה בדואר רשום, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את ההודעה או את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן."
- משמעות הדברים היא כי בעבירות קנס קיימת חזקה עובדתית שלפיה רואים את דבר הדואר כנמסר לנמען לאחר 15 ימים ממועד משלוחו בדואר רשום (להלן: "חזקת המסירה").
19. בית המשפט העליון נדרש בעבר לשאלת חוקיות חזקת המסירה ודחה טענות שהועלו נגד חוקיותה (ראו ע"א 3613/97 דליה אזוב נ' עיריית ירושלים (2002)).

20. בענייננו, המשיבה הציגה אישורים של דואר ישראל על משלוח כל תשעת הדוחות בדואר רשום ואף הציגה את התוצאות האופרטיביות של המשלוחים. לכן אין ספק כי חזקת המסירה חלה בענייננו. יצוין כי המשיבה שלחה את הודעות תשלום הקנס למבקשת בגין כל אחד מהדוחות בתוך מסגרת הזמנים הקבועה בחוק (בתוך שנה מן המועדים שבהן בוצעו לכאורה העבירות).
21. ואולם, חזקת המסירה אינה חלוטה אלא ניתנת לסתירה, בין היתר אם הנמען הוכיח שלא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלה (כאשר המקרה השכיח של הימנעות מלקבל את דבר הדואר הוא אי דרישתו על ידי הנמען). הן על פי הנספחים שצירפה המבקשת והן על פי אלו שצירפה המשיבה לבקשת בית המשפט, שניים מתוך תשעת הדוחות ("הדוחות שהוחזרו") חזרו כאמור לשולח מהמשיבה "הנמען אינו ידוע במען הנקוב על דבר הדואר". כלומר, דואר ישראל לא הצליח לאתר את המען הנקוב אף על פי שאין מחלוקת שהמען נכון. במקרה כזה, ברור כי מדובר בטעם שאינו תלוי במבקשת. המשיבה אשר קיבלה את דברי הדואר בחזרה לא עשתה ניסיון נוסף לשולחם למבקשת. במצב דברים זה הורם הנטל ונסתרה חזקת המסירה.
22. מיד לאחר שנודע למבקשת על קיומם של דוחות אלו היא החלה לפעול על מנת להסב אותם על שמם של בעלי המכונות באמצעות פנייה בכתב למשיבה, ולאחר סירובה לעשות כן באמצעות פניה לבית משפט זה. אשר לדוחות אלו, אם כך, התמלאו תנאי סעיף 229(ה) לחוק סדר הדין הפלילי ויש לקבל את הבקשה להישפט על אף הגשתה באיחור.
23. אשר לשבעת הדוחות הנוותרים ("הדוחות שנמסרו") המשיבה הציגה אישורי מסירה מדואר ישראל המעידים כאמור על מסירתם לנמענת, והמבקשת לא הציגה ראיות שלפיהן לא קיבלה את ההודעות מסיבות שאינן תלויות בה ולא עקב הימנעותה מלקבלן. על כן, אשר לדוחות אלו היא לא עמדה בנטל הדרוש לסתירת החזקה, ולא התמלאו תנאי סעיף 229(ה) לחוק סדר הדין הפלילי.
24. בהתאם להוראות סעיף 230 לחוק נותר עוד לבחון אם מתקיימים נימוקים מיוחדים אחרים המצדיקים היעדרות לבקשה להישפט על אף הגשתה באיחור. בהקשר זה קבע בית המשפט העליון ברע"פ 329/10 חיים סדגר נ' מדינת ישראל (2010) כי
- "הדרישה לנימוקים מיוחדים אינה בגדר סרח עודף מילולי מיותר; היא באה להקנות להחלטה להתיר שפיטה באיחור, הצדקה מהותית. דרישה זו לנימוקים מיוחדים מצמצמת את שיקול דעת בית המשפט, וזאת על מנת לא לפגוע בתכליות המיוחדות העומדות בבסיס קיומם של סדרי הדין המיוחדים בעבירות מסוג "ברירת משפט". אכן לכל אדם הזכות ליומו בבית המשפט, ואולם זכות זו אינה מוחלטת ומולה עומדים זכויות ואינטרסים נוגדים. מתן אפשרות במקרים מסוימים להרשיע אדם בהיעדרו או למנוע ממנו להישפט במקרים מסוימים משקפת את "האיזון אותו קבע המחוקק בין זכותו של הנאשם לנכוח במשפטו לבין הצורך בניהול יעיל של ההליך המשפטי" (ע"פ 4808/08 מדינת ישראל נ' מנחם (טרם פורסם, 6.1.2009))."
25. אינני מוצא כי במקרה זה מתקיימים נימוקים מיוחדים המצדיקים קבלה של הבקשה להישפט שהוגשה באיחור ניכר של מספר שנים. מן המבקשת שהיא חברה העוסקת בסחר בכלי רכב מצופה כי תעשה בדיקות תכופות בדבר קיומם של דוחות הרשומים על שמה. היעדרות לבקשה על אף האיחור הניכר בהגשתה תפגע בעיקרון סופיות הדין, ומשמעותה המעשית תהיה שבשל הזמן הרב שחלף מאז ביצוע העבירות איש לא ייתן את הדין על ביצוען, כך שתפקידם ההרתעתי של קנסות החניה יאווין. אכן קנסות חניה צריכים להיות משולמים על ידי מי שעבר את עבירות החניה, אך במקרה זה מי שהכשיל לכאורה אפשרות זו היא המבקשת עצמה. ההכרעה בבקשות להישפט המוגשות באיחור צריכה לתמרץ חברות שעיסוקן בסחר בכלי רכב לפעול באופן שיאפשר העמדה לדין של מבצעי עבירות החניה, ולא לעודדן לפעול באופן שיכשיל אפשרות זו.
26. סוף דבר, אני מקבל את בקשתה של המבקשת להישפט באיחור על הדוחות שמספריהם 3351558 ו-30929558 (הדוחות שהוחזרו). אני דוחה את בקשתה להישפט על הדוחות שמספריהם 10273712, 19239219, 1147917, 88022504, 87957304, 73468001 ו-73059206 (הדוחות שנמסרו). שני דוחות נוספים שבהם עוסקת הבקשה הוסבו על ידי המשיבה והמשיבה הסכימה לביטולו של דוח נוסף שלישי.
27. לנוכח האמור לעיל, התביעה תגיש כתבי אישום בגין שני הדוחות שבגינם נעתרתי לבקשה להישפט או שתודיע על ביטולם של דוחות אלה.
- ניתנה היום, כ"ה אלול תש"פ, 14 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.